

**'Op weg naar het Actieprogramma Sport en
Bewegen Waterland'**

**Consultatiedocument
ontwikkeling sportbeleid,
3 september 2024**

Inhoud

Inhoud	1
1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
2. Processtappen meervoudige aanpak sportbeleid	3
3. Overzicht van actielijnen voortkomend uit gezamenlijke input	4
3.1 Breed onderzoek sportaccommodaties	6
4. Werknotitie: Aanbevelingen werknootitie Waterland Natuurlijk	7
5. Beschikbare financiële middelen	7
6. Vervolg	8

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Het college heeft toegezegd om voor 1 september 2024 met een reactie richting uw raad te komen, volgend op de inbreng van de diverse fracties tijdens het 'sportdebat' op 4 juli 2024.

het college neemt de input van diverse stakeholders ter harte, teneinde tot een breed gedragen sportbeleid te komen. Naast de inbreng van de fracties heeft de ontwerpnotitie Visie Sport en Bewegen 2030 (vanaf hier: ontwerpnotitie WN) en de inbreng van het Kernteam Sport en Bewegen Waterland (vanaf hier Kernteam), het college voeding gegeven om te komen tot het voorgestelde 'actieprogramma sport'. In het voorliggende document wordt een achttal 'actielijnen' voorgesteld ten aanzien van de sociaal en fysieke kant van het sportbeleid. Daarnaast heeft de input van de belanghebbenden geleid tot een vijftal actielijnen voor de 'voorzieningskant' van het gemeentelijk sportbeleid.

Dit document is bestemd voor consultatie van de belanghebbenden in de opmaat naar de vaststelling van het definitieve actieprogramma Sport. In een eerder stadium is uw raad reeds geïnformeerd over de landelijke akkoorden als basis voor het in ontwikkeling zijnde lokale sportbeleid (zie: RID, raadsnummer 232-52).

2. Processtappen meervoudige aanpak sportbeleid

De ambities ten aanzien van Sport en Bewegen in de gemeente Waterland, die in de gemeenteraad zijn uitgesproken tijdens het sportdebat, worden door het college zoveel mogelijk behartigd. Het college wil eraan bijdragen dat het nieuwe sportbeleid zoveel mogelijk inwoners van Waterland in beweging krijgt én houdt. De raad wordt dan ook uitgenodigd om straks bij de beoordeling van het actieprogramma deze visie als toetssteen te hanteren.

Een meervoudige aanpak is nodig:

- De uitvoering van het sportbeleid, gericht op fysieke en sociale ontwikkeling van inwoners;
- Het hebben en exploiteren van voldoende en functionele accommodaties en de inrichting van de buitenruimte (de voorzieningen).

Ten dienste van bovenstaande punten geeft het college tevens aandacht aan de aansturing en monitoring van het sportbeleid in brede zin. Het gaat hier om het aanbrengen van samenhang en een zekere mate van professionalisering.

Deze meervoudige aanpak geeft een aantal procedurele stappen, waarvan een deel inmiddels is doorlopen. Het gaat in dit geval om:

- 1) Uitbreiden en activeren Kernteam: Een belangrijke stap is het opnieuw activeren en uitbreiden van het lokale Kernteam Sport en Bewegen. Het Kernteam bestaat uit een beleidsmedewerker sport van de gemeente Waterland, een adviseur van Team Sportservice, bestuurders en trainers van diverse sportverenigingen, sportfysiotherapeuten, gymdocenten en burgers. Het kernteam heeft in Q1 van 2024 het lokale sportakkoord II opgesteld en ingediend bij de VSG, zodat de gemeente Waterland een jaarlijkse subsidie t.w.v. € 10.761,- ontvangt van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- 2) Het verzoek vanuit de gemeenteraad om een 'breed onderzoek sport': inzichtelijk maken eigendomssituaties en huurtarieven van de diverse sportaccommodaties. Er wordt een extern adviesbureau ingeschakeld om een sportaccommodatiebeleidsplan te ontwikkelen.

De volgende acties zijn daarvoor in beeld:

- 3) Het verzamelen van relevante data bij de Waterlandse sportverenigingen: Dit vormt een uitgangssituatie/nulmeting voor het nieuwe sportbeleid. Via een vragenlijst wordt de verenigingen gevraagd naar ledenaantallen, opbouw ledenbestand, status rondom vrijwilligers, contributie, knelpunten, etc..
- 4) Werksessies met het kernteam: vanuit de generalistische landelijke thema's (zie GALA en sportakkoord I+II) de belangrijkste doelen v.w.b. Sport en Bewegen prioriteren. Tevens worden de doelen via een doelen-inspanningenmodel uitgewerkt in concrete activiteiten. Het overzicht daarvan zal mee moeten lopen in het definitieve raadsdocument in Q4.
- 5) Starten ontwikkeling overkoepelende gymsectie/samenwerkingsvorm: in samenwerking met de lokale gymdocenten en de schoolbesturen (coördinatie en uitvoering van het sportbeleid in samenwerking met de buurtsportcoaches).
- 6) Ontwikkelen van een integraal sportaccommodatiebeleidsplan (voorzieningen): Opdracht geven aan een specialistisch adviseur voor het tot stand brengen van een beleidsplan in samenwerking met de belanghebbenden.
- 7) Extra ruimte in de begroting creëren voor sportbeleid: tot een bedrag van €50k structureel.

3. Overzicht van actielijnen voortkomend uit gezamenlijke input

De inbreng van de diverse fracties tijdens het sportdebat van 4 juli jl. geeft actielijnen voor de 'sociaal en fysieke kant' en de voorzieningenkant. Voor de uitvoering sportieve activiteiten valt de inbreng van de fracties te herleiden tot acht actielijnen, te weten:

Actielijnen	uitgangssituatie	acties
1. Verenigingen actief betrekken en ondersteunen bij ontwikkeling, uitvoering en evaluatie sportbeleid	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft in samenwerking een kernteam opgericht met vertegenwoordigers vanuit de verenigingen, fysiotherapie en bewegingsonderwijs. - Het kernteam wordt doorontwikkeld tot een sportraad met duidelijke taken en bevoegdheden. - Er is nog geen structureel overleg met de diverse sportverenigingen en andere sportaanbieders om de onderlinge verbinding te versterken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Formaliseren sportraad - Deze consultatie voor het actieprogramma benutten om formeel overleg op te tuigen.
2. Samenwerking tussen bewegingsonderwijs en sportverenigingen, tijdens gymlessen en het naschools sportaanbod.	<ul style="list-style-type: none"> - Bij de Verwondering en de Blauwe Ster worden er gymlessen aangeboden bij diverse sportverenigingen. - Een naschools sportaanbod onder coördinatie van het onderwijs en de verenigingen bestaat nog niet. 	<ul style="list-style-type: none"> - De verenigingen vragen dat te continueren en de uitbreiding te bevorderen. - Het naschoolse aanbod laten inrichten met afstemming tussen onderwijs en sportverenigingen: uitvoeringsgroep.
3. Inclusief sportbeleid voor alle doelgroepen, inclusief ouderen, mensen met handicaps en psychosociale problematiek.	<ul style="list-style-type: none"> - De fysiotherapiepraktijken bieden valpreventie aan. - Via Sportservice wordt mentale fitness aangeboden 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestendiging huidige activiteiten mentale fitness en valpreventie - Uitbreiding activiteiten voor specifieke doelgroepen

		(ouderen, burgers met beperkingen)
4. Aandacht voor breed motorisch opleiden via principes van Athletic Skills Model of vergelijkbaar	<ul style="list-style-type: none"> - In het nieuw te vormen sportbeleidsplan wordt het breed motorisch opleiden i.c.m. testen en monitoren van de motorische ontwikkeling van kinderen een belangrijke pijler. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verzoek aan de scholen om te meten en inzicht te verschaffen in de motorische ontwikkeling van leerlingen. - Implementeren uniform en betrouwbaar meetsysteem voor meting motorische ontwikkeling.
5. Aandacht voor talentherkenning en -ontwikkeling op scholen en verenigingen.	<ul style="list-style-type: none"> - Dit is niet ingericht binnen de gemeente Waterland - 	<ul style="list-style-type: none"> - Via motorische testen op de basisschool kunnen talenten worden herkend en doorverwezen. - Gemeente stuurt aan op samenwerking tussen onderwijs en verenigingen om leerlingen vaker in aanraking te laten komen met diverse sporten en verenigingen.
6. Professionaliseringslag op het gebied van uitvoering van sport- en sportaccommodatiebeleid	<ul style="list-style-type: none"> - Voor wat betreft de uitvoering van het sportbeleid wordt gebruik gemaakt van Team Sportservice. Er kan slechts in beperkte mate gebruik worden gemaakt van hun diensten. - Voor wat betreft onderhoud van de accommodaties wordt gebruik gemaakt van de buitendienst, vastgoedbeheer en SWECO. - 	<ul style="list-style-type: none"> - Lering trekken uit ervaringen bij andere gemeenten. - Gemeente stuurt aan op samenwerking tussen onderwijs, verenigingen, sportservice om coördinatie en uitvoering van sportbeleid te professionaliseren. - Advisering door extern bureau
7. Regionale samenwerking voor professionele en efficiënte uitvoering sport- en accommodatiebeleid	<ul style="list-style-type: none"> - Via Team Sportservice wordt incidenteel regionaal overleg georganiseerd, zodat gemeenten in Waterland gezamenlijk bijeenkomsten kunnen organiseren. - Sociaal Domein is bekend met regionale samenwerking op het gebied van zorg en welzijn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ambtelijk en bestuurlijk contact in regionaal overleg - Lering trekken uit ervaringen bij andere gemeenten.
8. Aandacht voor het aantrekken en behouden van vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> - De verenigingen hebben een vragenlijst ontvangen met vragen over vrijwilligers. - Nog geen beleid/methoden om vrijwilligers aan te trekken voor verenigingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zorgdragen voor kennisuitwisseling voor de omgang met vrijwilligers. - Organiseren van en participeren in regionaal georganiseerde bijeenkomsten voor sportverenigingen. - Inzetten op samenwerking tussen verenigingen (zie bijv. gezamenlijke besturen, omniverenigingen, etc.)

3.1 Breed onderzoek sportaccommodaties

De fracties leggen tevens nadruk op het sportaccommodatiebeleid. Vooral het huurbeleid omtrent de diverse sportaccommodaties, met daarbij uniforme beleidsregels hebben voor de korte termijn de prioriteit.

Teneinde het sportaccommodatiebeleid adequaat af te kunnen stemmen op het ontwikkelde sportbeleid, treedt de gemeente in gesprek met een gespecialiseerd adviseur op het gebied van sportaccommodatiebeleid. De adviseur/het adviesbureau zal vanaf Q4 2024 starten met de ontwikkeling van een integraal sportaccommodatiebeleidsplan, waarin afspraken worden vastgelegd over huur, exploitatie, onderhoudsplanung, vervanging, duurzaamheid, etc.

Dit integrale plan zal tevens leiden tot een voorspelbaarder begrotingsbeleid ten aanzien van sportaccommodaties.

Actielijnen	Uitgangssituatie	acties
9. Efficiënt accommodatiebeleid: gezamenlijke verenigingsgebouwen creëren en gebruik maken van leegstand accommodaties en velden	<ul style="list-style-type: none"> - Momenteel nog geen accommodatiebeleid voor efficiënt gebruik van sportaccommodaties, -velden en kantines. - 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanaf Q1 2025 scenario's ontwikkelen met nadruk op efficiëntie. - Deelname bevordering inwoners door inrichting buitenruimte en beschikbaar stellen accommodaties.
10. Sportaccommodaties inclusief maken	<ul style="list-style-type: none"> - De huidige accommodaties zijn nog niet toegerust op inclusief sporten 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanaf Q1 2025 scenario's ontwikkelen waarin rekening wordt gehouden met inclusief sporten en inclusieve accommodaties.
11. Transparant huurbeleid sportaccommodaties, met uniforme spelregels	<ul style="list-style-type: none"> - Huurbeleid wordt jaarlijks geïndexeerd, maar niet kritisch geëvalueerd. Huurprijzen verschillen per kern en accommodatie, zonder onderbouwing. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente zoekt lering bij omliggende gemeenten om tot een goed huurbeleid te komen. - Met het nieuw te vormen sportaccommodatiebeleid (Q1) wordt gestreefd naar een uniform en transparant systeem voor onderhoud en exploitatie van accommodaties.
12. Verduurzaming van sportaccommodaties en inzet lokale c.q. gemeentelijke duurzaamheidsexperts	<ul style="list-style-type: none"> - Eigendomssituaties voorzieningen in kaart gebracht in het kader van sportaccommodatiebeleid. Sommige verenigingen verduurzamen hun eigen accommodaties. Nog geen actieve sturing en advisering vanuit de gemeentelijke organisatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - In het nieuw te ontwikkelen sportaccommodatiebeleidsplan worden de duurzaamheidsscenario's en bijbehorende kosten afgewogen meegenomen.
13. Behouden bestaande sportinfrastructuur, inclusief inrichting buitenruimte	<ul style="list-style-type: none"> - Veel verouderde voorzieningen, zoals verenigingsgebouwen en gymlokalen. 	<ul style="list-style-type: none"> - In het nieuw te ontwikkelen sportaccommodatiebeleidsplan wordt de huidige infrastructuur kritisch onder de loep genomen en geïnventariseerd welke verbeteringen/aanpassingen moeten plaatsvinden om het toekomstige sportbeleid adequaat uit te kunnen voeren.

4. Notitie Waterland Natuurlijk

Wat wordt overgenomen?

De actielijnen, zoals weergegeven in de voorliggende consultatie, dekken voor het overgrote deel de ambities binnen de werknootie van WN.

De belangrijkste speerpunten in de werknootie zijn: het stimuleren van het vrijwilligerswerk, sportieve participatie van alle doelgroepen, talentherkenning en – ontwikkeling en inrichting van de buitenruimte. In de hierboven geschetste 13 actielijnen valt op te maken dat in het voorgestelde actieprogramma ruimschoots aandacht is voor de speerpunten van Waterland Natuurlijk.

Wat wordt niet overgenomen?

Op dit moment zijn in het concept-actieprogramma de volgende punten niet meegenomen:

- het organiseren van aansprekende sportevenementen;
- het inzetten van lokale topsporters in de rol van sportambassadeurs en adviseurs;
- Het realiseren van Cruyff Courts in elke kern.

Het motief hiervoor is de beperking in termen van capaciteit en middelen.

5. Beschikbare financiële middelen

Voor het jaar 2025 is naar verwachting ruim €147k beschikbaar voor de uitvoering van de sociaal en fysieke kant van het sportbeleid. Dit budget wordt besteed aan de activiteiten in de context van de actielijnen 1 t/m 8.

	Bedrag
Begroting sportbeleid	€ 98.234,64
Subsidie sportakkoord	€ 10.761,-
Begrotingsvoorstel	€50.000,-
Minus subsidie	-€11.523,-
Totaal	147.472,64

Evaluatie besteding financiële middelen 2024

De in de begroting 2024 opgenomen middelen, worden conform de bestaande afspraken besteed. Het actieprogramma, zoals dat nu tot stand gaat komen, kan leiden tot een herschikking daarvan.

Beschikbaarheid IZA-gelden

Voorstelbaar is dat er nog middelen beschikbaar komen uit de regionale IZA-gelden. Dat wordt een zaak van aanvragen en wellicht verkrijgen van subsidie.

Schoolzwemmen

Het college handhaaft de bijdrage ten behoeve van het schoolzwemmen in de begroting van 2025.

6. Vervolg

Het college wil de consultatie open ingaan. Dat leidt tot een tweetal agendapunten:

- 1) Wat vindt u van de voorgestelde actielijnen? Zitten er overbodige aspecten in of mist er iets?
- 2) Daar waar we de actielijnen aanspreken:
 - Wat kunt u bijdragen om meer inwoners van Waterland in beweging te krijgen en te houden?
 - Hoe ziet u dat uit het oogpunt van de kosten?

De in de maanden oktober en november opgehaalde informatie wil het college sorteren en benutten, met het inzetten van het Kernteam. Dit moet uitmonden in het definitieve voorstel voor de gemeenteraad in december 2024.

De eerste invulling van het accommodatiebeleidsplan kan de raad in Q1 van 2025 tegemoet zien.